Teknologkårens åsiktsprogram Antaget 2008-04-17 Uppdaterat 2021-11-04

Inledning

Teknologkåren (TKL) vid Luleå tekniska universitet (LTU) är en organisation som studerande vid den tekniska fakulteten samt doktorander tillhör. TKLs syfte är att främja medlemmarnas studier och deras intressen i anslutning till dessa.

Åsiktsprogrammet uttrycker TKLs åsikter i frågor som rör TKLs verksamhet.

Meningen med programmet är att studenter vid Teknologkåren ska veta vad kåren tycker, samt att vara till en hjälp för de som arbetar med dessa frågor. Det ska fungera som en riktlinje för kårens arbete.

TKLs åsiktsprogram bör revideras minst en gång per verksamhetsår eller då någon i kårstyrelsen finner det nödvändigt.

Ståndpunkter i detta program kan i efterhand komma att revideras efter beslut i TKLs fullmäktige.

Innehållsförteckning

Inledning 2
Grundsyn 6
LTU – Ett universitet för alla 6
De studiesociala villkoren 6
Utbildningens grunder 6
Kunskapssyn 6
Mångfald i utbildningen 7
Tvärvetenskap 7
Internationell anpassning 7
TKL som remissinstans 8
Samverkan med samhället 8
Grund- och gymnasieskolan 9
Uppdragsutbildning. 9
Samarbete mellan LTU & TKL 9
Nationellt samarbete 10
Rekrytering 10
Blandad studentgrupp 10
Marknadsföring. 10
Introduktion till högre utbildning 11
Valet 11
Urval 11
Maxgräns för studier 11
Program och Arenor 11
Rekommenderad utbildningsplan 12
Praktik 12
Utbildningens mål 12
Kurser 13
Kursinformation 14
Studiehandboken 14
Litteratur 15
Kostnadsfri utbildning 15
Examination. 15
Examinationsperioder och terminsindelning 16
Betyg 16
Examensarbete 17
Kvalitet 17
Växa med kvalitet. 18
Studentinflytande 18
Disciplinära åtgärder 18
Utvärderingar. 18
Lärare 19

Kompetens 19
Språkkunskaper 19
Nyanställningar 20
Internationella lärarutbyten 20
Doktorander. 20
Lektorer 20
Professorer 20
Adjunkter 21
Service 21
Yrkesvägledning 21
Forskarutbildningen 22
Samarbete mellan LTU & TKL 22
Anställning som doktorand 22
Institutionstjänst för doktorander. 23
Utbildningens kvalitet 23
Inflytande i organisationen. 24
Ekonomisk ersättning 24
Uppföljning av forskarstuderandes situation. 24
Löneförhandlingar och anställningar. 25
Handledning och arbetsmiljö 25
Studieplan 25
Handledare. 25
Introduktion 26
Studiehandbok 26
Arbetsmiljö 27
Rekrytering och jämställdhet 27
Nyrekrytering 27
Förutsättningar för jämställdhet. 27
Studie- och arbetsmiljö. 28
Fysisk arbetsmiljö. 28
Studieplatser. 28
Dator- och laborationssalar. 29
Undervisningslokaler 29
Mötesplatser 29
Psykosocial studiemiljö 30
Undervisningens uppläggning 30
Inflytande i studie- och arbetsmiljöarbetet. 30
Studenthälsan. 31
Inflytande 31
Utbildning i studiemiljö 31
Studieekonomi 32
Studiemedel 32

Inkomstprövning 32
Meritprövning 33
Återbetalning 33
Studentinflytande i studiemedelssystemet 33
Reserabatter. 34
Bostäder 34
Bostäder för studenter som en del av utbildningspolitiken 34
Boendeformer 34
Bostadsbidrag 35
Studentbostäder 35
Andra studieorter. 35
Bostäder för gäststudenter 35
Bostäder anpassade för studenter med funktionshinder 36
Likabehandling 36
Diskriminering 37
Jämlikhet 37
Jämställdhet 38
Könstillhörighet 38
Sexuell läggning 39
Etnisk tillhörighet, social bakgrund, religion eller annan trosuppfattning 39
Funktionshinder 39
Hjälpmedel vid studier 39
Universitetets roll och utbildning 39
Internationellt utbyte 40
Rätt till internationella studier 41
Skyldigheter 41
Kontraktsskrivning med utländska universitet 41
Universitetets ansvar 42
Lokalt samarbete 42
Internationellt samarbete 42
Utbildningspolitiska aspekter på internationalisering 43
Rangordning av studenter på väg utomlands 43
Språkkunskaper för svenska studenter 44
Svenskkurser för utländska studenter vid LTU 44
Tillgodoräknande. 45
Sociala aspekter på internationellt utbyte 45
Försäkringar etc. 45
Avgifter 46
Mottagning 46
Stipendier och ekonomiska bidrag. 47
Forskare och forskarstuderande 47
Ordlista 48

Grundsyn

LTU – Ett universitet för alla

Alla människor oavsett olikheter och bakgrund ska ges lika rätt och möjlighet till högre utbildning vid LTU. Den enskilde ska inte behöva avstå från högre studier av ekonomiska, etniska eller sociala skäl. Den enskilde ska inte heller behöva avstår från högre studier på grund av funktionshinder.
Därför skall alla ha samma möjlighet att konkurrera om de platser och genomföra de utbildningar universitetet tillhandahåller.

TKL kräver

att alla människor, oavsett kön, ålder, eller social, geografisk, etnisk och ekonomisk bakgrund ges lika rätt och möjlighet till högre utbildning och forskarutbildning vid LTU.

De studiesociala villkoren

Goda sociala och ekonomiska villkor är en förutsättning för att studenten ska ha möjlighet att koncentrera sig på studierna. Därmed är goda studiesociala villkor också kvalitetsdrivande för LTU som helhet.

TKL anser

att goda sociala och ekonomiska villkor för studenter är en förutsättning för god utbildningskvalitet.

Utbildningens grunder

All utbildning vid universitetet skall vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund. Utbildningen skall ligga i spetsen av utvecklingen inom respektive område och därför är det viktigt att forskningen är integrerad i grundutbildningen. Forskningen skall ge utbildningen de senaste rönen och de utexaminerade skall sedan kunna föra vidare denna kunskap ut i samhället.

TKL kräver

att utbildningen vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund och att utbildningen hålls uppdaterad med de senaste rönen inom forskning

Kunskapssyn

Kunskaper och färdigheter som studenter har när de kommer till högskolan eller universitetet ändras med tiden. Därför är det av stor vikt att LTU är tydliga och beskriver vad de kräver av den presumtiva studenten. Utbildningen vid LTU skall ge studenten förmåga att inhämta och förstå ny kunskap som ett verktyg för livslångt lärande. All högre utbildning måste genomsyras av ett kritiskt förhållningssätt till kunskap. Kunskap är inte beständigt utan förändras och utvecklas ständigt. Tolkningen av fakta är beroende av samtidskulturella strömningar, historiska förutsättningar och andra faktorer och är därför relativ. Utbildningen vid LTU skall ge studenten kunskap om vetenskapliga teorier och det samhälle de uppstått i. Ett problem går alltid att betrakta ur olika perspektiv där olika lösningar kan och måste diskuteras.

TKL kräver

att utbildningen vid LTU ska lära studenten att kritiskt granska fakta och ge studenten förmåga att betrakta problem från många olika perspektiv

Mångfald i utbildningen

TKL tycker att det är oerhört viktigt att alla individer har lika reella möjligheter till högre utbildning. Att få in individer med olika bakgrund på den svenska arbetsmarknaden ger ett bredare perspektiv inom teknikutvecklingen. LTU bör därför erbjuda individuella kompletteringar till personer med utbildningsbakgrund utanför Sverige.

TKL kräver

att LTU erbjuder individuella kompletteringar till personer med utbildningsbakgrund utanför Sverige

Tvärvetenskap

LTU ger med sina två fakulteter stora möjligheter till breddade och individuella studiebanor. Att som student studera ihop med kollegor från andra utbildningar och fakulteter ger möjlighet till nya perspektiv och förståelse för andra yrkeskompetenser. Detta kommer inte bara de egna ämnesstudierna till gagn, utan är även en viktig erfarenhet för ett framtida yrkesliv. TKL tycker att samarbete över ämnesgränserna skall uppmuntras så studenter kan ta till sig av denna möjlighet så mycket som möjligt. För att öka intresset och förståelsen för teknik och teknisk utbildning skall även studenter på andra fakulteter uppmuntras att läsa kurser i teknik.
Praktiska och administrativa hinder att läsa mellan olika ämnesområden skall minimeras. All tvärvetenskap ska ske på den enskilde teknologens villkor genom individuella val.

TKL anser

att tvärvetenskapligt inslag i utbildningen är något positivt

TKL kräver

att såväl praktiska som administrativa hinder ska elimineras för att studenter ska kunna läsa mellan de olika fakulteterna vid LTU

Internationell anpassning

Den blivande ingenjören kommer att verka på en internationell arbetsmarknad, varför det är av stor vikt att utbildningarna anpassas efter europeiska mått i de fall det inte innebär en sänkning av utbildningskvalitén.

En förlängning av civilingenjörsexamen till fem år anser Teknologkåren vara positivt för att utbildningen då blir mer internationellt jämförbar. Civilingenjörsutbildningen bör ses som en sammanhållen utbildning för att bibehålla yrkesmässigheten, men med möjlighet att, efter tre år, plocka ut en kandidatexamen.

Högskoleingenjör är idag en efterfrågad examen på arbetsmarknaden. Denna examen är mer praktisk än en kandidatexamen och bör därför inte förväxlas med den allmänna kandidaten eller de tre första åren på en civilingenjörsutbildning.

Eftersom begreppet civilingenjör är ett så pass etablerat koncept i Norden och Sverige bör den behålla sin yrkesmässiga prägel och finnas kvar som begrepp. Utbildningen bör heller inte förväxlas med generella masters på 300 högskolepoäng.

En omstrukturering av programmen av denna storlek får inte äventyra utbildningskvalitén på något sätt. För att detta ska vara möjligt krävs att högskolorna i Sverige samarbetar för att gemensamt klara denna omställning.

TKL anser

att en uppdelning av civilingenjörsutbildningen i två delar ska vara möjlig. **att** utbildningens första del inte ska motsvara en högskoleingenjörsexamen. **att** civilingenjörsbegreppet bör kvarstå även i framtiden.

TKL kräver

att utbildningskvalitén inte på några sätt får äventyras under en omstrukturering.
att Sveriges ingenjörsexamina minst ska motsvara internationella examina.

TKL som remissinstans

Från Teknologkårens håll anses det vara en självklarhet att LTU skall använda sig av bl.a. Teknologkåren som remissinstans vid de frågor som berör vår verksamhet. Det kan röra sig om frågor som information till studenter, internationella frågor, utbildningsfrågor, studiemiljöfrågor m.m.

TKL kräver

att LTU ska använda sig av Teknologkåren som remissinstans i alla frågor som kan vara av vikt för TKL:s intresseområden.

Samverkan med samhället

Gästföreläsare och företrädare från arbetslivet ska med jämna mellanrum delta i undervisningen för att fördjupa kontakterna med näringslivet och öka motivationen för ämnet. Universitetet bör hålla kontakt med utexaminerade studenter och bjuda in dessa med jämna mellanrum. Detta ger möjlighet till en utökning av mentorsverksamheten på universitetet. Även studiebesök bör genomföras i större utsträckning, framför allt på utbildningar som idag har få eller inga alls. Studiebesöken bör vara kursrelaterade och inte vara allmänna presentationer av företag.
Universitetet har ett ansvar för att de studenter som utbildas här får en konkurrenskraftig utbildning för framtida arbetsliv. Det är viktigt att LTU upprättar ett kontaktnät mellan universitetet och näringsliv för en kontinuerlig dialog och för att marknadsföra våra utbildningar. Detta kan göras exempelvis genom utexaminerade studenter och projektarbeten ute i arbetslivet.

TKL kräver

att LTU integrerar näringslivet i utbildningen bl.a. genom studiebesök och mentorsverksamhet

Grund- och gymnasieskolan

Det är viktigt att intresset för teknik väcks tidigt i skolan. Teknik bidrar i stor utsträckning till samhällsutvecklingen och måste därför tas upp som en naturlig del i grundskolans tidigare årskurser. Det är viktigt att grund- och gymnasieskola rekryterar intresserade lärare till matematik, teknik och naturvetenskapliga ämnen. TKL tycker därför att det inom ingenjörsutbildningarna ska finnas möjlighet att läsa en pedagogisk avslutning. Denna utbildning skall ge ingenjörer kompetens att på pedagogiskt vis lära ut teknik, och samtidigt formell behörighet som grundskole- och gymnasielärare. Dessutom bör även påbyggnadsutbildningar, PBU, till lärare erbjudas och marknadsföras till utexaminerade ingenjörer. Universitetet ska inom ramen för den tredje uppgiften kunna erbjuda grund- och gymnasieskolor ”gästföreläsningar” inom olika områden för att stimulera till ett ökat teknikintresse.

TKL anser

att LTU ska arbeta för att öka teknikintresset hos grund- och gymnasieelever

Uppdragsutbildning

Alla LTUs uppdragsutbildningar måste ha full kostnadstäckning, men får aldrig bli en inkomstkälla. Uppdragsutbildningars intäkter och kostnader skall därför redovisas separat från övriga universitetets redovisning. Studentinflytandet inom uppdragsutbildningar skall vara lika utbrett som inom övriga universitetet.

TKL kräver

att uppdragsutbildningen vid LTU inte får bli en inkomstkälla som universitetet är beroende av.

att uppdragsutbildningen ska påverka övriga utbildningar positivt.

att studentinflytandet inom uppdragsutbildningarna ska vara lika utbrett som inom övriga universitetet.

Samarbete mellan LTU & TKL

I sin strävan efter högre kvalitet måste LTU utveckla sin studiemiljö. Samordning och utveckling av studiemiljön vid LTU måste vara ett uppdrag för LTUs ledning. Mellan vissa utbildnings- och studiesociala frågor råder en gemensam koppling, därför bör organen verka för ett samarbete inom berörda frågor.

TKL kräver

att LTUs ledning samordnar sin verksamhet med TKLs och utvecklar studiemiljön vid LTU till att hålla en hög internationell nivå.

Nationellt samarbete

På det nationella planet finns ett antal samarbetsnätverk. Aktuella för Teknologkåren att ta ställning till är i första hand Reftec och SFS. Reftec består av kårerna vid de sju största lärosätena när det gäller utbildning av civil- och högskoleingenjörer. SFS, Sveriges förenade studentkårer, samlar större delen av Sveriges studenter och är av den anledningen remissinstans i studentrelaterade frågor på riksdags- och regeringsnivå.

Det nationella samarbetet är viktigt för att skapa likvärdiga förutsättningar för studenter och studentkårer i Sverige samt för att ta del av erfarenheter med kårer i liknande situation som Teknologkåren.

Teknologkåren arbetar även med gemensamma frågor med övriga studentkårer som har verksamhet på samma campus som Teknologkåren.

Det är alltid viktigt att väga nyttan mot resurskostnaden med deltagande i nationella och internationella nätverk. Det är också viktigt att nätverkens mål och agerande, inte strider mot Teknologkårens åsikter och mål.

TKL anser

att det är viktigt att väga resurskostnaden mot nyttan vid inträde i nationella nätverk

att det är viktigt att ha en god kontakt med övriga kårer verksamma på gemensamma Campusorter

att det är viktigt att hålla god kontakt med kårer med liknande medlemssammansättning

Rekrytering

Blandad studentgrupp

Det är viktigt att universitetet vid rekrytering riktar sig till en bred grupp människor vad gäller social bakgrund, kön och erfarenhet. En blandad grupp studenter leder till en mångsidig diskussion i utbildningen och därigenom högre kvalitet.

TKL kräver

att LTU i sitt rekryteringsarbete riktar sig till personer från alla delar av samhället

Marknadsföring

Marknadsföringen av LTU bör anpassas så att den ger en riktig bild av LTU och att den motverkar de fördomar som existerar kring högre studier.

TKL anser

att LTU i sin marknadsföring ska ge en riktig och rättvisande bild av LTU

Introduktion till högre utbildning

Studenter som inleder sin högre utbildning ska ha rätt att få en introduktion till vad det innebär att studera vid ett universitet, vilka förutsättningar som finns och tidigt få hjälp att etablera ett bra förhållande till sina studier. Redan tidigt måste studenten komma i kontakt med och få en insikt i utbildningens mål, och också erhålla ett kritiskt och öppet förhållningssätt till kunskap och utbildning. I denna process måste universitetet ta sitt ansvar, och introduktionen till högre studier skall ske i samarbete mellan universitetet och studenterna.

TKL kräver

att introduktionen till högre studier ska ske i samarbete mellan universitetet och studenterna

Valet

Urval

TKL ser gärna att universitetet vid urval kan, förutom gymnasiebetyg och högskoleprov, även tillämpa andra urvalsmekanismer som till exempel viktning av betyg, intervjuer, arbetslivserfarenhet etc.

TKL anser

att LTU bör tillämpa varierande former av urvalsmekanismer.

Maxgräns för studier

1.5 högskolepoäng ska motsvara en veckas heltidsstudier. Tillåts studenter studera i betydligt mer än heltidsstudier riskerar dock detta krav att urholkas eftersom denna tid inte blir fysiskt möjlig att lägga ner på studierna. Därför bör det finnas en gräns, lämpligen 45 högskolepoäng som anger hur många högskolepoäng en student maximalt kan bli antagen till per termin. En individuell prövning kan dock tillåta studenter med särskilda skäl att läsa mer än denna gräns.

TKL anser

att studenter skall rekommenderas att inte läsa mer än 45 högskolepoäng per termin.

TKL kräver

att 1.5 högskolepoäng ska motsvara en veckas heltidsarbete.

Program och Arenor

Per definition anser TKL att program och arenor är samlingsnamn för kurser som leder till ett specifikt mål. Ett program skall vara karakteristiskt för utbildningens sammanhang och mål, samt innehålla exklusiva kurser skräddarsydda för programmets studenter med syfte att fördjupa kunskaperna inom programmets huvudämne. Arenorna ska ge studenten valfrihet att med befintliga kurser skapa sin egen examen. Samtliga utbildningar ska vara framtagna i samarbete mellan universitet, studenter och avnämare.

Rekommenderad utbildningsplan

Som ett hjälpmedel vid val av kurser ska en utbildningsplan finnas. Kurser som rekommenderas i utbildningsplanen ska bygga på varandra så att programmet hänger samman på ett tydligt sätt. Alla, både lärare och studenter, skall kunna se den ”röda tråden” i ett program, för att lättare kunna relatera till andra kurser och på så sätt kunna bredda och fördjupa sina kunskaper. I utbildningsplanen ska även utrymme ges för studenten att själv välja kurser för att på så sätt kunna bredda och fördjupa sina kunskaper inom önskat område.

TKL kräver

att en rekommenderad utbildningsplan ska finnas för LTUs alla utbildningar.
att kurserna i en rekommenderad utbildningsplan ska hänga samman med en ”röd tråd”.
att utrymme för valfria kurser ska finnas i utbildningsplanen.

Praktik

Det anses som positivt att under studietiden göra praktik. Syftet med praktiken är att ge studenten en inblick i arbetslivets förhållanden och villkor. Praktiken skall verka motiverande för de fortsatta studierna, genom att praktiken kan bidra till en djupare insikt om kopplingen mellan programmets kurser och det verkliga arbetslivet.

Enligt högskoleförordningen ska alla obligatoriska moment vara poänggivande samt att 1.5 högskolepoäng ska motsvara en veckas heltidsstudier. Därför ska praktiken inte vara obligatorisk. Universitetet bör dock uppmuntra studenterna till att göra praktik samt att det i examensbeviset ska framgå om studenten har genomfört praktik och i sådant fall hur lång den har varit och vad arbetsuppgifterna har bestått av.

Långa praktikperioder är något som studenter från LTU är uppskattade för i arbetslivet. För att uppmuntra studenterna till att göra praktik, och därmed bibehålla den goda standarden på utexaminerade ingenjörer, bör universitetet hjälpa de studenter som vill göra praktik att hitta praktikplatser.

TKL anser

att praktikperioder och då främst långa praktikperioder, sex månader eller längre, är positivt.

att universitetet ska uppmuntra studenter till att göra praktik samt hjälpa till att hitta praktikplatser.
att praktik gärna får vara ett poänggivande moment i utbildningen.

Utbildningens mål

Utbildningen skall främja den studerandes personliga utveckling, samt ge den studerande möjlighet till att utveckla sin kreativitet och förmåga till samarbete. Den studerande skall tränas i att uttrycka sig i tal och skrift för olika målgrupper. Den studerande skall också ges en förståelse för teknikens roll i förhållande till människa, samhälle och miljö.

Den studerande skall ha möjlighet att inhämta kunskaper som gör att denne, inom sitt område, kan tillgodogöra sig internationella vetenskapliga forskningsresultat. Den studerande skall också kunna erhålla ett sådant förhållningssätt till kunskap och kunskapsinhämtande att förutsättningar skapas för ett livslångt lärande.

TKL anser

att LTU ska sträva efter att med god marginal överträffa Högskoleförordningens krav på examen.

TKL kräver

att examen från LTU minst ska uppfylla Högskoleförordningens krav.
att forskarutbildningen vid LTU minst ska uppfylla Högskoleförordningens krav.

Kurser

Per definition menar TKL att en kurs är sammanhållna utbildningsmoment med vetenskaplig eller konstnärlig grund, som hålls ihop och bildar en helhet. En kurs skall ha ett syfte, sammanhang, innehåll och skall vara högskolepoänggivande. Val av storlek, undervisningsform och examination för en kurs skall göras baserat på dessa faktorer. Kurserna skall vara grunden till programmen och Arenorna. Namnet på kurser skall vara relevant och ge en korrekt bild av kursens innehåll.

Det krävs god information till studenterna om en kurs både innan kursens start och under kursens gång. Alla kurser skall ha en kursplan och ett studiehandledning. Alla kursplaner skall finnas att läsa i studiehandboken. Kursplan ska vara fastställd tre veckor innan kursstart.

Mål- och tillämpningsområden för kursen ska vara tydliga och klart framgå innan kursens start. I samband med kursstart ska en studiehandledning delas ut med alla ingående moment, läshänvisningar och eventuella övningsuppgifter. Det ska även göras en återkoppling till föregående kursutvärderingar, där förändringar av kursen belyses.

Kursansvarig ska känna till vad angränsande ämnen och kurser, även på andra institutioner, innehåller. Om kursen förutsätter vissa förkunskaper ska kursen börja på denna nivå.
För att kunna studera och undervisa så effektivt som möjligt är det av största vikt, både för studenter och lärare, att samtliga kurser följer universitets modulschema.

TKL kräver

att alla kurser ska ha en kursplan och en studiehandledning, kursplan ska vara fastställda minst tre veckor innan kursstart.
att aktuell studiehandledning ska finnas tillgänglig i samband med kursstart.
att samtliga kurser följer universitets modulschema.
att kurser med rekommenderade förkunskaper ska börja på den förutsatta nivån.
att ansvarig lärare återkopplar till tidigare kursutvärderingar vid kursstart.

Kursinformation

Det krävs god information till studenterna om en kurs både innan kursens start och under kursens gång. Alla kurser skall ha en kursplan och en studiehandledning. Alla kursplaner skall finnas att läsa i studiehandboken. Kursplan ska vara fastställd tre veckor innan kursstart.

TKL kräver

att alla kurser ska ha en kursbesrivning och en studiehandledning, kursbeskrivning ska vara fastställda minst tre veckor innan kursstart

Studiehandboken

Utbildningarnas olika mål, inriktningar, kursplaner och kurser skall universitetet presentera i en studiehandbok. Där skall det även stå information om institutioner, ämnen och forskning samt eventuella regler för studierna. Utbildningar och inriktningar skall tillsammans med kursplan beskrivas både vad gäller mål och innehåll.
Kurser skall i studiehandboken presenteras med

kursbenämning
kursens poängtal och fördjupningsnivå i förhållande till examensfordringarna
syftet med kursen
det huvudsakliga innehållet i kursen
de krav på förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen på kursen
den kurslitteratur och de övriga läromedel som ska användas
examinator/kursansvarig
former för att bestämma studenternas prestationer
de betygsgrader som ska användas
om kursen är uppdelad i delar
läsperiod/er då kursen ges
vilket språk kursen ges på
länk till resultat från tidigare kursutvärderingar
länk till kursens hemsida eller kontaktuppgifter till kursansvarig.
progressionsnivå

Arbetsbelastning vad gäller lektioner, laborationer, inlämningsuppgifter och arbeten ska vara jämnt fördelade över läsperioden.

En kurs undervisningsform ska bestämmas utifrån kursens upplägg och mål.

Genom att använda alternativa och olika undervisningsformer kan en bättre och mer stimulerande inlärningsprocess skapas för både lärare och studenter. Genom varierande undervisningssätt tillvaratas det mesta möjliga av studenternas olika förmågor och de blir bättre förberedda inför det framtida yrkeslivet. Exempel på nya eller alternativa undervisningsformer kan vara studiebesök, seminarium, projektarbeten och gästföreläsningar från både universitetet och näringsliv. Ett fortsatt utvecklande av nya undervisningsformer ses positivt, och ska alltid stödjas av universitetet.

Litteratur

Kurslitteraturen utgör ett nav i studierna och dess kvalitet har avgörande betydelse för hur bra man lyckas tillgodogöra sig kunskaperna i kursen i fråga. Kurslitteraturen är också en kunskapskälla som studenten efter avslutad kurs kan gå tillbaka till för att repetera sina kunskaper. Den litteratur som anses som bäst lämpad inom det aktuella kursområdet skall alltid användas, under förutsättning att den finns på svenska eller engelska. Vid val av kurslitteratur på annat språk än svenska är det viktigt att en fackordlista finns tillgänglig. Litteraturen ska vara utformad så att diskriminerande texter eller strukturer som inte kan anses accepterad uppmärksammas och åtgärdas. Litteraturens pris bör vägas in, men får aldrig vara avgörande vid val av kurslitteratur. Kurslitteratur skall finnas studenten tillgänglig senast två veckor innan kursstart. Exemplar av den aktuella litteraturen ska finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket. I de fall då Internet inte nyttjas bör läraren dela ut materialet i samband med lektionstillfället.

TKL anser

att presentationsmaterial ska finnas tillgängligt i god tid innan lektionstillfället.

TKL kräver

att att diskriminerande texter och strukturer inte accepteras.

att kurslitteraturen ska finnas tillgänglig på biblioteket och presentationsmaterial ska finnas tillgängligt snarast efter det föreläsningstillfälle de använts.

Kostnadsfri utbildning

Utbildningen på universitetet ska vara kostnadsfri och studenten ska alltid ha valmöjligheten att köpa litteraturen eller avstå. Studenten ska vidare ha möjlighet att köpa ett kompendium men avstå från ett annat, ett paketpris får ej vara det enda alternativet. Även vid studieresor eller exkursioner som medför kostnader ska studenten ha valmöjligheter och inte tvingas betala en avgift för att bli godkänd på kursen.

TKL kräver

att all utbildning ska vara kostnadsfri och att eventuella kostnader ska vara valfria

Examination

Per definition enligt TKL är examination det sätt som examinator valt att kontrollera ämneskunskaper hos studenter på en kurs i det specifika ämnet. Det finns oerhört många

examinationsformer och den valmöjligheten som examinatorer har skall de ta till vara på. Det skall dock alltid vara kursens mål och innehåll som skall styra valet av examinationsform och hänsyn till kursens längd skall också tas.
Valet av examinationsform är ett mycket viktigt styrmedel. Det styr vad och på vilket sätt studenten studerar. Det har också betydelse för vad studenten verkligen lär sig och minns av det inlärda. Examinationsformer som muntlig tentamen, grupparbeten, seminarium och dylikt är ett mycket bra komplement eller alternativ till skriftlig tentamen. Eftersom examinationen styr inlärningen ska valet av skriftliga tentor väl övervägas, då en annan examinationsform oftast kan vara mer stimulerande för studenten och gynna djupinlärning och förståelse på ett bättre sätt. Det är viktigt att examinationen också utgör ett inlärningstillfälle och inte bara en kontrollfas.
Lärare bör uppmuntras att prova nya examinationsformer. Det är önskvärt att kombinera olika examinationsformer i en och samma kurs. Det är då viktigt att anpassa arbetsbelastningen i förhållande till delmomentens omfattning.

TKL anser

att examination skall vara ett inlärningstillfälle samtidigt som den är en kontrollfas

att nya och alternativa examinationsformer ska uppmuntras

att anonyma skriftliga tentor är ett önskvärt inslag i examinationerna vid LTU under förutsättning av att det inte innebär en merkostnad som på något sätt kommer få negativa konsekvenser för utbildningens helhet.

TKL kräver

att examinationen ska vara relevant med avseende på kursens omfattning, svårighetsgrad och längd

Examinationsperioder och terminsindelning

Det har länge pågått en debatt om hur läsperiodsindelningen ska se ut. Baserad på de undersökningar som TKLs styrelse gjorde 2008/2009 har fullmäktige 2009-03-05 konkretiserad TKLs åsikt i ärendet

TKL anser

att examinationsperioden för LP2 ska ligga innan juluppehållet och att omexaminationsperioden för LP1 ska ligga i slutet på höstterminen.

att LTU ska eftersträva en terminsindelning där höstterminen startar den måndag som infaller mellan 28 augusti och 3 september och pågå i 20 veckor och att vårterminen startar den måndag som infaller direkt efter höstterminens slut och pågår i 20 veckor samt att hela läsåret omfattar en period på 40 veckor.

Betyg

TKL anser att förutsättningarna inte finns för att kunna bedöma alla universitetets kurser på en och samma skala. Kurserna är alltför olika för att rättvist kunna jämföras med varandra. Därför anser TKL att det inte är något fel att universitetet använder sig av olika betygsskalor, huvudsaken är att dessa skalor är kunskapsrelaterade, absoluta, och

finns tydligt förklarade.

TKL anser vidare att studenter skall ha rätt att göra omexamination med syfte att höja sitt betyg trots att studenten redan fått betyget godkänt på tidigare examination.

LTU bör sträva efter en nationell enighet, då detta förenklar jämförelse. Det är även viktigt med en enighet inom universitetet men då det främst är utbildningar inom samma område som jämförs är det viktigare med en enighet däremellan. En del i Bolognaprocessen innebär införande av ECTS-betyg. Eftersom det många gånger kan vara svårt att gradera kunskapen hos en student i 7 steg bör Teknologkåren verka för LTU behåller den de nuvarande sifferbetygen

TKL anser

att olika betygsskalor kan användas under förutsättning att de finns tydligt definierade innan kursen startar.

att LTU skall använda kunskapsrelaterade betygsskalor och bör sträva efter en nationell enighet med andra tekniska utbildningar.

TKL kräver

att LTU skall ha god kunskap om betygssystemet ECTS och då det krävs, kunna använda skalan på ett korrekt och kvalitetssäkrat sätt.

Examensarbete

I civil- och högskoleingenjörsutbildningarna ska ett examensarbete om 30 respektive 15 högskolepoäng ingå. I detta skall den studerande enskilt, eventuellt tillsammans med en annan studerande, behandla en given uppgift och redovisa resultatet och därmed visa sin förmåga att tillämpa de kunskaper och färdigheter som har förvärvats under studietiden. Examensarbetet ska för civilingenjörsstuderade utföras på avancerad nivå, och för högskoleingenjörsstuderande på grundnivå.

TKL anser

att examensarbete ska ingå i alla ingenjörsutbildningar och ligga på ovan nämnda poängnivåer.

Kvalitet

Ett kvalitetstänkande ska genomsyra hela universitetet, allt i från undervisning till administration. En bidragande åtgärd till att nå bästa möjliga kvalitet inom universitetet är att ständigt utvärdera och därefter reagera och agera. För att detta skall kunna genomföras på bästa sätt är det viktigt att universitetet har både en kortsiktig och en långsiktig kvalitetsplan.

Inriktningar

Vid eventuella val av inriktningskurser och avslutningar i högre årskurser ska man i största möjliga mån låta individens val styra och inte införa begränsningar. Valfriheten får dock aldrig inkräkta på kvalitén. Studenter ska ha rätt att välja en egen avslutning om så önskas.

TKL kräver

att det erbjuds mångfald i valet av inriktningar utan att för den skull påverka kvalitén av utbildningen

Växa med kvalitet

En eventuell expansion av utbildningsplatser ska ske så att inte undervisningens kvalitet eller den studiesociala miljön försämras. Detsamma gäller uppstartandet av nya program, som inte får ske med försämringar av nuvarande program som följd.

TKL kräver

att LTU vid expansion aldrig äventyrar att utbildningens kvalité eller den studiesociala miljön försämras

Studentinflytande

Ett brett studentinflytande inom universitetet skapar också förutsättningar för ett brett kvalitetstänkande. Det är i samspelet mellan universitetet och studenterna som kvalitet och kunskap byggs upp. TKL ska finnas representerat inom alla organ på universitetet, både beslutande och beredande.

TKL kräver

att studenterna ska finnas representerade i alla beslutande och beredande organ vid LTU.

Disciplinära åtgärder

Varje student är ansvarig för sin egen utbildning. Att fuska är absolut förbjudet och det skall inte vara möjligt att genomföra en universitetsutbildning genom att fuska. Fusk och förseelser skall hanteras på ett rättssäkert sätt och det skall vid varje lärosäte finnas en disciplinnämnd, bestående av rektor (ordförande), en lärare, två studenter och en lagfaren ledamot. En student skall anses oskyldig tills dess att fusk eller förseelse har bevisats eller till dess att studenten erkänt. En student skall kunna bli varnad eller avstängd under en begränsad tidsperiod, beroende på fuskets eller förseelsens art.

TKL anser

att alla former av fusk är absolut förbjudet.

TKL kräver

att en student ska anses som oskyldig till dess att fusk eller förseelse har bevisats.
att straffet för fusk ska bero på förseelsens art och ska bestämmas av disciplinnämnden.

Utvärderingar

Varje program och kurs skall utvärderas kontinuerligt. En utvärdering skall av alla på universitetet, lärare som studenter, ses som ett instrument för kvalitetsutveckling. En utvärdering bör vara ömsesidig, det vill säga komma kursansvarige, lärare och studenter till nytta.

TKL anser

att en utvärdering ska vara utformad så att både kursansvarig, lärare och student kan ha nytta av resultatet.

TKL kräver

att alla kurser och program ska utvärderas kontinuerligt.

att rutinerna för kursutvärderingar ska vara väl kända av alla på universitetet, både lärare och studenter.

att resultat och eventuella åtgärder framkomna av kursutvärdering ska hållas tillgängliga för studenter.

att ansvarig lärare återkopplar till tidigare kursutvärderingar vid kursstart.

Lärare

Per definition anser TKL att alla som undervisar studenter är lärare.

Kompetens

Alla lärare ska fortlöpande genomgå pedagogisk vidareutbildning och ges möjlighet till ämnesmässig fördjupning. En lärare skall ha djup kompetens både inom sitt vetenskapliga område och inom pedagogik. Denna kompetens hos lärarna utgör universitetets grundvalar och därför är det av största vikt att universitetet endast anställer lärare med tillräckligt vetenskapligt djup för sin uppgift.
TKL menar vidare att till pedagogik hör också didaktik. Det är därför viktigt att inslag av didaktik finns i lärarnas pedagogiska vidareutbildning.

TKL kräver

att lärare ska ha mycket goda kunskaper både inom sitt vetenskapliga område, pedagogik och didaktik

Språkkunskaper

Ett ökat internationellt utbyte får återverkningar på den utbildning som LTU bedriver. Verkningarna tar sig bland annat uttryck i att flera kurser ges på andra språk än svenska och att fler icke svenskspråkiga lärare får undervisa.

Om lärarna inte kan uppfylla kraven som ställs på dem skall de ha möjlighet att bli utbildade för att möta dem. Det bör följaktligen finnas medel avsatta för sådant ändamål. Det kan dock inte vara lämpligt att låta lärare utan nödvändiga språkkunskaper undervisa under utbildningstiden.

TKL kräver

att lärare ska ha mycket goda kunskaper i det språk de undervisar på.

Kontaktbarhet

Ett grundkrav i god undervisning är möjligheten att ställa frågor. Om detta inte är möjligt kommer utbildningens kvalité inte kunna säkerställas. Därför är det oerhört viktigt att en lärare enkelt kan kontaktas oavsett om utbildningen sker via distans eller på plats. Även att läraren också svarar på inkomna funderingar är av lika stor vikt.

TKL kräver

att lärares kontaktuppgifter skall vara tydliga
att lärare skall jobba för att besvara inkomna funderingar

Nyanställningar

Att komma som ny till en arbetsplats kan kännas obekvämt till en början, speciellt om den nya arbetsplatsen har en helt annan kultur än den man är van vid. LTU bör därför hålla en introduktionskurs för alla nyanställda lärare för att introducera dem i det regelverk, de traditioner och den kultur som gäller vid universitetet.

TKL kräver

att LTU håller en introduktionskurs för nyanställda lärare

Internationella lärarutbyten

Lärarutbyte bör stimuleras, både nationellt och internationellt, och lärare bör uppmuntras till samarbete över institutions- och ämnesgränser. Alla lärare som undervisar måste behärska svenska eller engelska, dvs. kunna uttrycka sig väl i tal och skrift, förstå frågor och kunna förklara. Internationaliseringen ska leda till ökad kvalitet i utbildningen, både för lärare och studenter.

TKL anser

att lärarutbyte, såväl nationellt som internationellt, ska uppmuntras

Doktorander

Inom forskarutbildningen är undervisning ett viktigt inslag. Doktorander skall därför genomgå en relevant pedagogisk utbildning inom tiden för institutionstjänstgöring. Doktoranden ska undervisa inom ett ämne som ligger nära doktorandens forskning, dock på sådan nivå att kvalitén på utbildningen inte äventyras.

TKL kräver

att pedagogisk utbildning och undervisning ska vara en del av forskarutbildningen vid LTU.
att doktorander skall ges möjlighet att undervisa i ett ämne som ligger nära dennes forskning.

Lektorer

Lektorerna skall både forska och undervisa, då detta är en förutsättning för att studenterna skall erhålla en utbildning som ligger i spetsen av ämnesutvecklingen. För lektorstjänster vars kunskapsgrund ligger inom det konstnärliga området är kravet i

stället en erkänd förmåga att bedriva konstnärligt utvecklingsarbete på högsta nivå.

TKL kräver

att lektorer skall undervisa och forska, alternativt undervisa och bedriva konstnärligt utvecklingsarbete på högsta nivå.

Professorer

Professorer ska i allra högsta grad vara inriktade mot kunskapsutveckling, eftersom det är professorns eller professorernas ansvar att det ämne professuren gäller kontinuerligt utvecklas

och fördjupas, och att ämnet ligger i spetsen av både den nationella och internationella utvecklingen. Det är också professorns ansvar att undervisningen i det egna ämnet ligger i fas med ämnesutvecklingen.

TKL kräver

att en professor ansvarar för att kunskapsutveckling sker inom det ämne han eller hon ansvarar för samt att undervisningen ligger i fas med ämnesutvecklingen.

Adjunkter

En del utbildningsmoment har ett starkt behov av inslag från näringslivet. I sådana moment kan behovet av kunskaper från näringsliv och pedagogisk skicklighet vara så stort att det både kan och måste gå före kravet på vetenskapligt och/eller konstnärligt djup. Universitetet ska därför kunna ta in kunskap från näringslivet i form av adjunkter, om det innebär en kvalitetsförbättring av utbildningen. Kraven på adjunktstjänster skall i övrigt vara samma som för lektorstjänster.

TKL anser

att universitetet i syfte att få in perspektiv från näringslivet ska använda sig av adjunkter i utbildningen så länge det innebär en kvalitetsförbättring.

Service

Det är viktigt att universitetet har en väl fungerande administration och studentservice. Till exempel ska man få sitt schema i god tid före kursstart och få hjälp med studiemeritförteckning. För att som student kunna göra rätt val och i slutändan ha läst kurser som leder till den examen man tänkt sig behövs studievägledning. I och med den ökade valfriheten ökar också studenternas behov av vägledning.

Studievägledningen på det internationella planet är mer komplicerad än den nationella. Det är inte bara frågan om att antalet utbildningar ökar. Även frågor som berör ekvivalering av studiepoäng, studiemedel, förkunskapskrav och tillgodoräknande av gjorda studier blir betydligt mer komplicerat att utföra.

TKL kräver

att LTU ska ha en väl fungerande service gentemot studenterna.
att alla studenter ska ha tillgång till studievägledning, både centralt och på institutionerna.

att det skall finnas personal vid Internationella sekretariatet som kan hjälpa studenter med att finna lämpliga utbildningar utomlands.

Yrkesvägledning

TKL ser ett behov av vägledning för studenterna vad gäller framtiden. Många känner sig osäkra och vill gärna kunna få svar på frågor om kommande yrkesliv. Genom bättre institutionskontakter, mentorskapprojekt och träffar med utexaminerade studenter kan universitetet bättre stötta studenterna under deras studietid. LTU bör även sträva efter att korta

avståndet och förstärka kontakterna mellan föreläsare och studenter t ex med regelbunden kontakt med lärare som man kan få råd av och diskutera studierna med.

TKL anser

att alla studenter bör ges möjlighet att ha en mentor antingen på universitetet eller i näringslivet

Forskarutbildningen

Forskarstuderande omfattar alla som är inskrivna på forskarutbildning, t.ex. adjunkter, forskningsingenjörer, doktorander, industridoktorander och stipendiater. Doktorander är forskarstuderande med doktorandtjänst.

Samarbete mellan LTU & TKL

I sin strävan efter högre kvalitet på forskarutbildningen måste LTU kontinuerligt utvecklas som forskningsmiljö. Samordning och utveckling av forskarutbildningen vid LTU måste vara ett uppdrag för LTUs ledning. I detta arbete är det viktigt att de doktorander som vistas i forskningsmiljön kan vara med och påverka både utvecklingen av forskarutbildningen och forskningsmiljön.

TKL kräver

att Doktoranderna bereds plats i beslutande organ vid universitetet för att kunna hjälpa till att utveckla forskarutbildningen vid LTU till att hålla en hög internationell och nationell nivå

Anställning som doktorand

För att kunna koncentrera sig på sin utbildning är det viktigt att känna en trygghet i sin miljö och anställning. Doktorander bör behandlas lika oavsett inom vilket ämne man forskar, och varje doktorand skall ha en hemvist på universitetet. Som doktorand bör det, som för alla andra anställda, vara självklart att man får en lön utbetalad varje månad med den sociala trygghet detta medför. Finansieringsansvaret för forskarstudierna ska inte heller placeras på doktoranden, utan på den ansvarige ämnesföreträdaren och prefekten.

TKL kräver

att den som antas till forskarutbildning vid LTU, och har forskningen som sin huvudsakliga sysselsättning skall anställas som doktorand från den dag man påbörjar sin utbildning

att LTU i och med antagning av en doktorand garanterar anställning och handledning fram till doktorsexamen

att LTU verkar för att inte tillåta ett system med ”skuggdoktorander”, d v s personer som de facto bedriver forskarstudier utan att vara formellt antagna till forskarutbildning

att LTU tydligt tar avstånd från att doktorandens lön ersätts med stipendier under hela eller delar av utbildningen

att LTU tydliggör att finansieringsansvaret för forskarstudierna ligger på den ansvarige ämnesföreträdaren och prefekten, och inte på doktoranden

Institutionstjänst för doktorander

Institutionstjänsten, som normalt omfattar 20% av heltid för en doktorand, är en viktig del av forskarutbildningen då doktoranden skall ges chansen att öva upp sin pedagogiska skicklighet. Det händer dock att doktoranden får ägna för stor del av sin tid åt detta under utbildningen. I institutionstjänsten ingår undervisning, förberedelser och efterarbete i anslutning till lektioner, föreläsningar och laborationer, avdelningsmöten, institutionsdagar etc.

TKL kräver

att varje doktorand tidigt får vara med och påverka sin institutionstjänst genom att t.ex. välja vilka kurser man vill undervisa inom

att undervisande doktorander tilldelas tillräcklig tid för förberedelser och efterarbete i anslutning till lektioner, föreläsningar och laborationer

att även institutionstjänst i form av avdelningsmöten, institutionsdagar osv. tydligt redovisas

att institutionstjänsten ej får omfatta mer än i snitt 20% av doktorandens tid under utbildningen, och ej heller mer än 33% under varje enskilt år

Utbildningens kvalitet

För att åstadkomma en bra forskarutbildning krävs att LTU tillhandahåller god handledning till forskarstudenten, och att denne känner motivation i sitt arbete. Varje forskarstudent bör ha möjlighet att påverka och planera sin utbildning i samarbete med sin handledare. Utbildningen ska beskrivas i en individuell studieplan för varje forskarstudent. I samband med detta bör även krav och förväntningar på såväl forskarstudent som handledare klargöras för båda parter.

TKL anser

att LTU bör verka för att underlätta planerandet av forskarutbildningen genom att alla avdelningar bör åläggas att tydligt ange när olika kurser kommer att genomföras och hur anmälan till dem skall göras

TKL kräver

att varje forskarstuderande omedelbart efter antagningen får en genomgång av, och diskussion kring, handledarens, universitetets och forskarstudentens rättigheter och skyldigheter

Inflytande i organisationen

Forskarstuderande ska vara fullvärdiga ledamöter i den formella organisationen vid universitetet. Det är viktigt att forskarstudenter har sådan grundläggande rättighet som rösträtt i samma omfattning som övriga inblandade i universitetets utvecklingsarbete.

TKL kräver

att forskarstuderande ska vara fullvärdiga ledamöter i alla beslutande och beredande organ vid universitetet som fattar beslut som rör forskarstuderande eller forskarutbildning

att alla forskarstuderanderepresentanter tillsätts av TKL via doktorandernas sektion.

Ekonomisk ersättning

Många doktorander är engagerade i olika former av kårfackliga uppdrag så som förtroendeuppdrag i beslutande och beredande organ inom LTU samt i lokala och nationella doktorandorganisationer. För att kunna utföra ett gott arbete i olika organ är det viktigt att man får möjlighet att lägga tid på sina uppgifter. För att kunna motivera uppdraget mot sin organisatoriska hemvist måste varje representant också ha rätt till finansiering av sina uppdrag av LTU på samma sätt som övriga verksamhetsrepresentanter.

TKL kräver

att forskarstuderande ska få använda sin tid för institutionstjänstgöring till kårfackliga uppdrag

att ekonomisk ersättning utgår från antingen institution, fakultetsnämnd eller LTU centralt till den avdelning inom LTU som upplåter institutionstjänstgöringstid för kårfackligt uppdrag av forskarstuderande som är anställda vid avdelningen

Uppföljning av forskarstuderandes situation

Forskarstuderandes situation bör följas upp kontinuerligt för att tidigt kunna identifiera det problem som forskarstuderande upplever. Det är även viktigt att alla identifierade problem följs upp i ett kontinuerligt arbete för att förbättra forskarutbildningen vid LTU.

TKL anser

att uppföljning av forskarstudentens situation är mycket viktigt för att forskningen vid LTU ska kunna utvecklas på ett positivt vis

TKL kräver

att LTU minst vartannat år utför en kartläggning av forskarstuderandes situation genom enkäter och intervjuer

att LTU utför en opartisk intervju med varje forskarstudent som avbrutit sina forskarstudier, för att kartlägga vilka orsaker som ligger bakom avhoppet

Löneförhandlingar och anställningar

Doktorandernas sektion har goda kontakter med doktorander vid universitet, och med doktorander vid övriga universitet/högskolor i Sverige. Det är därför naturligt att synpunkter inför löneförhandlingar och anställningar inhämtas från doktorandernas sektion. Det är även viktigt att sektionen tidigt får information om frågor som rör doktorander vid universitetet för att kunna vidarebefordra denna information till medlemmarna.

TKL kräver

att doktorandernas sektion tidigt informeras, och har möjlighet att lämna synpunkter inför löneförhandlingar vid LTU

att åsikter från doktorandernas sektion tas tillvara vid anställningar vid LTU via de forskarstuderanderepresentanter som sitter med i universitetets anställningsnämnder

Handledning och arbetsmiljö

Studieplan

För att säkerställa utvecklingen av forskarstudenten och dess forskning är det av stor vikt att mål och principer för arbetet är väl genomtänkta, dokumenterade och att de följs upp kontinuerligt.

TKL anser

att en god introduktion till forskarstudier är en viktig investering för såväl doktoranden som för handledare, institutioner och avdelningar

TKL kräver

att varje forskarstuderande har en väl förankrad och genomtänkt individuell studieplan enligt mall från fakultetsnämnderna att arbeta mot och att denna upprättas i samband med antagningen till forskarutbildningen samt att studieplanen uppdateras minst en gång per termin

Handledare

För att som forskarstuderande kunna tillgodogöra sig forskarutbildningen är det viktigt att man har tillgång till handledning. Handledaren bör vara väl insatt forskningsämnet, och vilka krav som ställs för licentiat- och doktorsexamen. Ofta är det en fördel att även

engagera biträdande handledare som med fördel kan vara externa handledare eller alumner och gärna fler än en.

TKL anser

att varje forskarstudent bör ha möjlighet till en extern handledare i form av en alumni- eller industrihandledare för att få tillgång till ytterligare en samtalspart/mentor

att en god handledning är en förutsättning för goda studieresultat

att LTU bör sträva efter att kunna erbjuda forskarstuderande handledning av en handledare med minst docentkompetens

TKL kräver

att varje handledare skall ha genomgått handledarutbildning

att doktorandombudsmannens roll som oberoende samtalspart i det fall problem med handledningen uppstår tydliggörs

Introduktion

För att en doktorand ska få en så bred bild som möjligt av institutionens/ avdelningens verksamhet och få hjälp med valet av avhandlingsämne är det viktigt att snabbt lära känna institutionen/avdelningen, dess forskningsprofil och personal. Dessutom bör doktoranden tidigt informeras om vilka krav som ställs på honom/henne, och vilka krav man kan ställa på sin handledning. Lämpligt är att man som nyanställd doktorand direkt får en fadder, som lämpligen är en doktorand med ett par års erfarenhet, samt tidigt bereds plats i en kortare introduktionsutbildning kring forskarstudier.

TKL anser

att En god introduktion till forskarstudier är en viktig investering för såväl doktoranden som för handledare, institutioner och avdelningar.

TKL kräver

att Varje doktorand snabbt introduceras till avdelningen, institutionen och universitetet, samt till det krav och möjligheter som finns för anställda vid LTU.

att Varje doktorand tilldelas en fadder som kan svara på praktiska frågor, och hjälpa till med att lösa de mindre problem som ofta uppstår.

Studiehandbok

För att kunna planera sin utbildning är det viktigt att man är medveten om när kurser ges och vad de innehåller. Detta är en förutsättning både för att kunna ta fram den individuella studieplanen och för att kunna planera in kurser vid andra delar av universitetet för att bredda sin kompetens.

TKL kräver

att de forskarutbildningskurser som ges vid LTU sammanställs i en studiehandbok för forskarstudier

att LTU verkar för att datum för kursstart fastslås i god tid före kursen, så att forskarstuderande från hela universitetet ges möjlighet att delta i kursen

att LTU verkar för att förkunskapskrav och kursinnehåll tydligt formuleras för varje kurs

Arbetsmiljö

Ett helhetsgrepp om arbetsmiljön krävs, eftersom den totala arbetsmiljön skapas av en samverkan mellan fysisk och psykosocial miljö.
Genom att sörja för en god arbetsmiljö, och så fort brister uppmärksammas, påtala detta för de i miljön verksamma och ansvariga, förebyggs arbetsskador. En förutsättning för att bevakning och utveckling av arbetsmiljön ska kunna genomföras är att samtliga verksamma i arbetsmiljön engageras. Doktorandernas reella och formella inflytande måste garanteras för att skapa en god arbetsmiljö för dem.

TKL kräver

att forskarstuderande garanteras en god fysisk arbetsmiljö för att undvika risken för arbetsskador, och att ekonomiska medel för detta avsätts i projektbudgeten

att forskarstuderande som upplever sociala problem inom avdelningen, eller mot sin handledare skall ha tillgång till en oberoende samtalspart som stöd for att lösa problemen, därför behöver doktorandombudsmannens roll tydliggöras

Rekrytering och jämställdhet

Nyrekrytering

Marknadsföring av, och information om forskarutbildning vid LTU är viktig för att kunna rekrytera kompetenta och motiverade forskarstuderande från hela landet. Det borde därför ligga i universitetets intresse att aktivt informera om möjligheten till forskarstudier till studenter på grundutbildningsnivå. Nya doktorandtjänster bör utlysas nationellt, och ett jämställdhetsperspektiv bör beaktas vid tillsättningen.

TKL kräver

att Att LTU centralt tar på sig att arbeta med att marknadsföra och informera om forskarutbildningen.

Förutsättningar för jämställdhet

För att minska snedrekryteringen måste de informella hinder som verkar diskriminerande elimineras och strukturen måste ändras så att alla sökande har samma reella möjligheter att bli antagna. Med informella hinder menas könsdiskriminerande attityder, värderingar, traditionella könsrollmönster, få förebilder av det underrepresenterade könet och osynliga maktstrukturer.

För doktorander är det viktigt att ha goda personliga kontakter med aktiva forskare på institutionen, som ett stöd i studierna och för att möjliggöra en god start på forskarbanan. Detta är särskilt viktigt för kvinnliga doktorander då könsmaktstrukturen innebär ett hinder i sig. LTU måste skapa förutsättningar för och uppmuntra till mentorssystem och nätverk för kvinnliga doktorander.
Det måste även vara en självklarhet att forskarstuderande, både kvinnor och män, ges möjlighet till barnledighet och att handledare eller ämnesföreträdare inte får diskriminera, försvåra för, eller avskeda gravida eller föräldralediga doktorander.

TKL kräver

att forskarstuderande ges rätt till föräldraledighet, och att LTU tydligt markerar sitt stöd till forskarstuderande som väljer att bli föräldrar under studietiden.

att det inom forskarutbildningen utformas jämställdhetsåtgärder av punktinsatskaraktär och åtgärder som verkar på längre sikt.

att LTU beaktar genusperspektivet inom varje institution och utbildning.

Studie- och arbetsmiljö

Begreppet studie- och arbetsmiljö rymmer många olika aspekter. Det är den fysiska och den psykosociala miljön. Med fysisk studiemiljö menar vi studieplatsernas, uppehållsutrymmenas, föreläsnings-, övnings- och laboratoriesalarnas inredning och utrustning. Med psykosociala miljön menar vi kursuppläggning, relationer till lärare och studiekamrater osv.

TKL anser

att en god arbetsmiljö, såväl fysisk som psykisk, är en förutsättning för goda studieresultat både inom grundutbildning och forskarutbildning.

Fysisk arbetsmiljö

För att lyckas med studierna krävs en god arbetsmiljö. Det ska finnas ändamålsenliga lokaler, anpassade efter studenternas och lärarnas behov.
Studerandeskyddsombuden måste få ökad publicitet på universitetet för att kontinuerligt kunna jobba med förbättringar av vår studie- och arbetsmiljö. Studenter och forskarstuderande ska ha samma möjlighet som anställda att påverka sin arbetsmiljö. Ventilationssystemet på universitetet ska underhållas regelbundet och det är viktigt med naturligt ljusinsläpp, för att nämna några viktiga faktorer som spelar in. Stolar och bänkar måste vara anpassade för studenternas individuella behov. Att studenterna har en tillfredsställande arbetsmiljö är av stor vikt för att trivas på universitetet vilket i sin tur leder till en bättre inlärning.

TKL kräver

att LTU tillhandahåller en god studie- och arbetsmiljö.

Studieplatser

Alla studenter ska ha tillgång till studieplatser och grupprum på universitetsområdet. Att universitetets lokaler finns till hands även efter ordinarie undervisningstid är av stor vikt.

Biblioteket utgör en värdefull resurs med dess tillgång till studieplatser och grupprum. Universitetet ska ha i åtanke att behovet av fysiska studieplatser ökar i takt med att universitetet växer, och ska därmed vidta åtgärder.

TKL kräver

att alla studenter ska ha tillgång till studieplatser på universitetet även efter ordinarie undervisningstid.

Dator- och laborationssalar

Datorer och skrivare ska finnas i tillräcklig mängd för undervisning och rapportskrivning. Man måste tänka på att miljön i datorsalarna ska vara tillfredställande. Datorsalar ska uppfylla ställda krav på ventilation och kylning, då en datorsal ofta kan bli varm på grund av dess utrustning.
Det är av stor vikt att datorerna fungerar och att det finns service att tillgå. Äldre datorer kan med fördel placeras på allmänna platser för att minska belastningen i datorsalarna. Teknologen måste vara väl förtrogen med datorer när hon eller han kommer ut i arbetslivet, därför måste dessa användas kontinuerligt under utbildningen. Datorer ska finnas tillgängliga även efter ordinarie undervisningstid. När kursmoment kräver datoranvändning ska kursansvarig se till att studenten har tillgång till nödvändig utrustning.
Även för laborationssalar måste tillräcklig utrustning finnas tillgänglig i tillräcklig utsträckning. Eftersom laborationssalar ofta innehåller utrustning som kräver speciell hantering är det viktigt att salarna uppfyller ställda krav på säkerhet och arbetsmiljö. Om särskild information och skyddsutrustning krävs ska LTU tillhandahålla sådan.

TKL kräver

att alla studenter ska ha tillräcklig tillgång till datorer även efter ordinarie undervisningstid.

att dator- och laborationssalar uppfyller ställda krav på ventilation och säkerhet samt är ergonomiskt utformade.

Undervisningslokaler

Den optimala undervisningslokalen är utformad så att kontakten mellan föreläsare och studenten är god, samt att högt ställda krav på ergonomi, inredning, klimat, ventilation, ljus, ljud, säkerhet och lokalvård uppfylls.

TKL kräver

att undervisningslokaler ska uppfylla ovanställda krav.

Mötesplatser

Universitetsmiljön ska stimulera till kunskap och idéutbyte. Naturliga platser för detta kan till exempel vara caféer och lunchserveringar, vilka bör vara tilltalande och dimensionerade efter antalet studenter. Det är även viktigt med naturliga samlingspunkter för lärare och studenter, där man kan diskutera utbildningen och dess kvalitet. Dialogen mellan lärare och studenter är mycket betydelsefull.

TKL kräver

att universitetsmiljön är sådan att den stimulerar till kunskap och idéutbyten och att alla slags möten mellan såväl studenter, lärare och administrativ personal uppmuntras.

Psykosocial studiemiljö

Den psykosociala studiemiljön består av ett stort antal komponenter. Relationer individer eller grupper emellan, undervisningens organisation, utbildningens uppläggning och andra faktorer bildar ett komplicerat mönster. I detta ingår en god gemenskap och stark gruppkänsla. Den bör grundläggas redan vid mottagningen av de nya studenterna.
Att LTU ska vara en drogfri arbetsplats ska vara en självklarhet både ur trivselsynpunkt och säkerhetssynpunkt. Det är en rättighet som både studenter och anställda har.

TKL anser

att alla studenter ska ha en god psykosocial studiemiljö.

TKL kräver

att LTU ska vara en drogfri arbetsplats.

Undervisningens uppläggning

Undervisningen ska vara utformad så att studenten kan delta aktivt. Delaktighet i planering och utformning av undervisningen är viktigt för välbefinnandet.

TKL kräver

att studenterna ska kunna känna sig delaktiga i undervisningens alla delar.

Inflytande i studie- och arbetsmiljöarbetet

Studenter ska vara fullvärdiga ledamöter i den formella organisationen av arbetsmiljöarbetet. Det är viktigt att studerandeskyddsombud har sådan grundläggande rättighet som rösträtt i samma omfattning som övriga inblandade i skyddsarbetet.
Studerandeskyddsombuden har rätt till en uppgiftsanpassad utbildning, som finansieras, planeras och genomförs av LTU. Utbildningen ska bedrivas på lämplig tid för studenterna.
Möjligheten att följa obligatoriska kurser ska inte påverkas av att studenten fungerar som skyddsombud.

TKL kräver

att studenternas och forskarstuderandes inflytande över studie- och arbetsmiljön garanteras.

att studenterna ska vara fullvärdiga ledamöter i den formella organisationen av arbetsmiljöarbetet.

att studerandeskyddsombuden har rätt till en uppgiftsanpassade utbildning, som finansieras, planeras och genomförs av LTU.

att LTU kallar studerandeskyddsombuden till möten så att de aktivt kan delta i arbetet angående den fysiska såväl som den psykosociala miljön.

att möjligheten att följa obligatoriska moment i undervisningen inte ska påverkas av att studenten är studerandeskyddsombud.

Studenthälsan

TKL anser att studenthälsan ska erbjuda studenterna individuell kontakt i form av enskilda samtal, stöd vid kris, hälsorådgivning etc. Därför bör Studenthälsan också ägna sig åt förebyggande vård, såsom praktiska åtgärder och råd till studenter, studentkårer och universitetet för att förhindra att fysisk eller psykisk överbelastning blir bestående och utvecklas till sjukdom.

TKL anser

att Studenthälsan skall erbjuda studenterna individuella samtal.
att Studenthälsan ska ägna sig åt förebyggande verksamhet.

Inflytande

Då huvudansvaret för Studenthälsan ligger på universitetet ser TKL det som naturligt att universitetet tar ansvar och visar engagemang för Studenthälsans verksamhet och utveckling. TKL kräver att universitetet samordnar, behandlar och planerar Studenthälsans verksamhet i något fastställt forum.
I en organisation där verksamheten riktar sig helt till studenter, ser TKL det som en självklarhet att studenterna har stort inflytande över verksamheten.

TKL kräver

att LTU tar ansvar och aktivt deltar i Studenthälsans styrelsearbete samt visar intresse i frågor gällande Studenthälsan.

att i styrelsen för Studenthälsan ska studenter, studenthälsan och universitetet representeras, studenterna ska ha majoritet.

Utbildning i studiemiljö

För en trygg studie- och arbetsmiljö krävs kunskap och utbildning kring arbetsmiljö och hälsorisker på/kring studieplatsen. För att studerandeskyddsombuden bättre ska kunna upptäcka faror i studiemiljön, bör Studenthälsan också medverka i utbildningen av studerandskyddsombuden.

TKL kräver

att Studenthälsan medverkar i utbildningen till studerandeskyddsombud.

Studieekonomi

En god och trygg ekonomi under studietiden skapar en grund för att studenten ska känna välbefinnande, kunna tillgodogöra sig utbildningen och prestera goda studieresultat. De ekonomiska villkor som erbjuds studenterna ska vara av sådan art att de inte riskerar att rasera den personliga ekonomin på grund av högre studier. Utbildningen har betydelse för individens utveckling och förverkligande och bör därför ses som en personlig investering.

TKL kräver

att de ekonomiska villkoren som erbjuds studenten ska vara sådan att den enskilde individens personliga ekonomi inte riskerar att raseras på grund av högre studier

Studiemedel

Ett studiemedelssystem bör vara så enhetligt som möjligt. Individers olika behov ska tillgodoses genom andra statliga bidragssystem. Det är av största vikt att staten genom garantier säkrar studiemedel även för studenter som genom vanlig kreditprövning skulle bli utan studiefinansiering.

Staten bör ge bidrag för att underlätta den ekonomiska bördan för den enskilde studenten. Detta bidrag bör vara oberoende av hur studenten väljer att finansiera sina studier för övrigt. Bidraget ska vara utformat så att det verkar rekryteringsfrämjande till högre studier. En egen ekonomisk satsning leder till att den enskilde studenten kan ställa krav på kvaliteten i sin utbildning.
Ett eget ekonomiskt ansvarstagande leder till ett ökat engagemang i studierna. Högre studier bör vara ett väl genomtänkt val och en egen ekonomisk satsning leder till att individen inte satsar på högre utbildning utan att ha ett motiv för det.

TKL anser

att det ska finnas ett studiemedelssystem där låne- och bidragsdelen ska verka rekryteringsfrämjande till högre studier

TKL kräver

att staten ger ett bidrag till studenter oberoende av hur de väljer att finansiera studierna för övrigt

att studenten och staten ska dela på det ekonomiska ansvaret för studiefinansieringen

Inkomstprövning

Studiemedlen ska tilldelas studenten så länge denne studerar i den takt som krävs för förnyade studiemedel. Studiemedel utgår ej för ferier. En student ska ha möjlighet att arbeta under ferier utan att detta påverkar möjligheten att erhålla studiemedel. Inkomstprövningen ska därför ha en gräns som tillåter detta.

TKL kräver

att inkomstprövning ska tillåta att en student jobbar på helger och under sommaren

Meritprövning

Studenten ska vara meriterad för nya studiemedel när denne blivit godkänd på, en i förväg fastställd rimlig andel av, de studier denne senast tilldelades studiemedel för. Särskilda skäl ska kunna åberopas vid en prövning av meriter för erhållande av nya studiemedel. Studenter som inte varit meriterade för nya studiemedel vid prövning, ska inte drabbas av hårdare krav vid nästa prövning.
Varje student ska ha rätt att studera ett första år utan meritprövning under året. För beviljande av studiemedel under andra årets studier med studiemedel bör meritkraven vara lägre än de högre årskurserna

TKL kräver

att studenten ska vara meriterad för nya studiemedel när denne blivit godkänd på en i förväg fastställd rimlig andel av de studier denne senast tilldelades studiemedel för

att varje student ska ha rätt att studera ett första år med studiemedel utan meritprövning under året, meritkraven ska därefter stiga ju högre årskurs man studerar

att studenter som vid en prövning inte varit meriterad för nya studiemedel inte ska drabbas av hårdare krav vid nästa prövning

Återbetalning

När det gäller återbetalning är tydliga regler av högsta vikt. Studenten måste kunna överblicka effekterna av återbetalningen och reglerna får inte försämras retroaktivt. Återbetalningen ska inte kunna ruinlägga en före detta students ekonomi.

TKL kräver

att återbetalning sker på så sätt att den före detta studentens ekonomi inte ruinläggs
att villkoren för redan tagna studielån inte får försämras i efterhand

Studentinflytande i studiemedelssystemet

Studenter ska, i egenskap av nyttjare, ges ett reellt inflytande över regeltillämpning och övriga frågor angående studiemedel, såväl på lokal som på central nivå. Lokala organ med studentrepresentation som handhar tillämpningsfrågor, policyfrågor och överklaganden ska finnas.

TKL anser

att lokala organ med studentrepresentation som handhar tillämpningsfrågor, policyfrågor och överklaganden ska finnas

Reserabatter

LTUs geografiska läge och dess stora upptagningsområde gör att avstånden hem är långa för många studenter och forskarstuderande. Detta medför att resekostnader till och från universitetet i många fall blir väldigt höga. Även forskarstuderande har ofta en ansträngd ekonomi och lönen är i många fall inte att jämföra med de marknadsmässiga lönerna i arbetslivet utanför universitetet.
Rabatterna ska därför gälla samtliga studenter och forskarstuderande vid LTU.
Rabatterna ska vara förmånliga och gälla oavsett i vilken kommun denne bor i.

TKL anser

att stöd-, senior eller hedersmedlemmar ej ska ges tillgång till medlemsrabatter

att LTU ska verka aktivt för att studenter och forskarstuderande ges reserabatter på flyg, tåg och buss

Bostäder

Att trivas i hemmet är en förutsättning för att vara tillfreds med sitt övriga liv. Därför är goda bostadsförhållanden en förutsättning för att bedriva framgångsrika studier. Många studenter använder dessutom sitt hem även som arbetsplats.

TKL anser

att goda bostadsförhållanden är en förutsättning för god utbildningskvalitet.

Bostäder för studenter som en del av utbildningspolitiken

Bostadsproblem, vare sig de är orsakade av bristande utbud eller geografiska avstånd eller orimliga prislägen för studenter, ska inte behöva orsaka att den enskilde tvingas avstå från studier vid LTU. Kommunen och staten, såsom ansvarig för högre utbildning, måste också ta det övergripande ansvaret för studenters boende. Frågan om kostnader för, och tillgång till, bostäder för studenter bör därmed betraktas som en del av utbildningspolitiken.

TKL anser

att kommunen och staten såsom ansvarig för högre utbildning också måste ta det övergripande ansvaret för studenternas boendesituation.

TKL kräver

att ingen ska behöva avstå från studier vid LTU på grund av bostadsproblem.

Boendeformer

Studenterna är en grupp med olika behov och krav på boende. Statliga och kommunala åtgärder måste därför medge ett stort mått av valfrihet för studenternas boende. Ett varierat utbud av boendemöjligheter bör uppmuntras.

TKL kräver

att studenter ska ha tillgång till ett varierat utbud av boendeformer.
att nya studentbostäder ska uppföras i sådan takt att behovet av dessa tillfredställs.
att studentbostäder skall uppföras inom ett avstånd av tre km från universitetsområdet.
att samtliga studentbostäder ska ha möjlighet att ansluta till universitetets nätverk.

Bostadsbidrag

Boendet upptar i normalfallet en stor del av studentens levnadskostnader. Boendekostnaderna har dessutom kontinuerligt ökat snabbare än studiemedlen. Bidragets storlek ska inte vara beroende av studentens ålder.

TKL anser

att bostadsbidragets storlek inte ska vara beroende av studentens ålder.

Tiomånadershyra

Teknologkåren utförde under 2004, i enlighet med kårfullmäktigebeslut 27.1, en undersökning som visade att medlemmarna var för tiomånadershyra men emot att man fördelade årshyran på tio månader istället för tolv månader.

TKL anser

att tiomånadershyra är önskvärt men inte under omständigheten att årshyran fördelas på tio månader istället för tolv.

Studentbostäder

För att garantera att studentbostäder används enbart av studenter krävs möjligheter till tidsbegränsade hyreskontrakt.

TKL kräver

att studentbostäder endast ska kunna upplåtas så länge studier bedrivs med undantag för studieuppehåll på maximalt två år, till exempel för praktik, engagemang inom kåren m.m.

Andra studieorter

LTU bedriver verksamhet på flera orter och TKL bör verka för ett bättre boende på alla orter där TKL har medlemmar.

Bostäder för gäststudenter

När LTU ingår avtal om studentutbyte, bör även LTU vara den som har det övergripande ansvaret för att gäststudenter har någonstans att bo under sin studietid, och att denna bostad finns disponibel vid ankomsten till Luleå.
Bostäder för gäststudenter bör vara integrerade med övriga studentbostäder för att på så sätt underlätta kontakter med svenska studenter och svenskt studentliv.

TKL anser

att boendet för gäststudenter i största möjliga utsträckning bör integreras med det ordinarie studentboendet så att gäststudenterna känner en tillhörighet med svenska studenter vid LTU.

TKL kräver

att LTU ska ta ansvar för att varje gäststudent informeras om vart man ska vända sig för att ordna med bostad.

Bostäder anpassade för studenter med funktionshinder

Studenter med olika former av funktionshinder ska ha tillgång till studentlägenheter anpassade efter dessa funktionshinder, utan att det medför extrakostnader för studenten. Med funktionshinder menas begränsningar av en individs fysiska eller psykiska funktionsförmåga.
Bostäder anpassade för studenter med funktionshinder ska i möjligaste mån integreras med övriga studentboenden. Ett varierat utbud av studentbostäder anpassade för studenter med funktionshinder bör aktivt uppmuntras.

TKL kräver

att studenter med funktionshinder utan extra kostnad ska ha tillgång till ett varierat utbud av handikappanpassade studentlägenheter.

att bostäder anpassade för studenter med funktionshinder ska integreras med övrigt studentboende.

Likabehandling

I lag (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan står det under Lagens ändamål: ”1 § Denna lag har till ändamål att på högskoleområdet främja lika rättigheter för studenter och sökande och att motverka diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.”
Lagen skyddar studenter vid och sökande till högskolan eller hos enskild utbildningssamordnare som har rätt att utfärda examen enligt lag (1993:792).
Det är av yttersta vikt att LTU inom ramen för sin verksamhet bedriver ett aktivt och målinriktat arbete för att främja studenters lika rättigheter. Ingen student ska behöva bli utsatt för någon typ av diskriminering med avseende på i lagen nämnda grunder.

TKL anser

att samtliga vid LTU, såväl studenter som anställda, ska ha god kännedom om diskrimineringsfrågor, lagstiftningen inom området och respektera denna samt kunskap om vart man vänder sig vid kränkningar eller trakasserier för stöd, rådgivning eller anmälan

att omfattande arbete ska göras för att öka medvetenheten bland studenter och personal vid LTU om föreställningar och fördomar kring könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder

TKL kräver

att vid LTU ska arbetet för likabehandling av studenter vara väl förankrat och utgöra en naturlig del i verksamheten och bedrivas kontinuerligt

Diskriminering

Diskriminering kan te sig på fyra olika sätt, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, trakasserier eller instruktioner att diskriminera. Direkt diskriminering är när någon behandlas olikt någon annan i en likartad situation. Indirekt diskriminering sker när en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt tillämpas och framstår som neutralt men i praktiken missgynnar en person. Trakasserier är ett uppträdande som kränker en persons värdighet, där ett enda tillfälle kan betraktas av mottagaren som trakassering om beteendet uppfattas som tillräckligt allvarligt. Instruktioner att diskriminera är när en arbetsgivare eller högskola ger order eller instruktioner till en arbetstagare att diskriminera.

TKL kräver

att ingen student vid, eller sökande till, LTU ska få utstå någon form av diskriminering

att disciplinåtgärder vidtages av LTU då någon form av diskriminering förekommer på universitetsområdet

att LTU utser en oberoende part som studenter kan vända sig till och få hjälp om man har blivit utsatt för någon form av diskriminering

Jämlikhet

Individer ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter oavsett olikheter och bakgrund. Jämlikhet och jämställdhet är en fråga om rättvisa, makt och inflytande. Ett universitet utan mångfald undergräver sin vetenskapliga bredd och utveckling.

På ett jämlikt universitet ska varje individ känna sig trygg i sin miljö och känna trygghet i att få vara just den som hon/han är. Kränkande särbehandling av personer eller grupper är oacceptabelt.

TKL anser

att alla människor har lika värde

TKL kräver

att varje individ på universitetet ska kunna känna sig trygg och känna trygghet i att vara den hon/han är

att LTU tydligt informerar och visar att de verkar enligt ”Lagen om likabehandling i högskolan”

Jämställdhet

Begreppet jämställdhet avgränsas till förhållandet mellan kvinnor och män. Jämställdhet är en mänsklig rättighet som måste poängteras då samhället än idag inte är jämställt. Det krävs att TKL och universitetsledningen handlar aktivt för att vi ska uppnå ett jämlikt universitet där alla, oavsett kön, känner sig bekväma och välkomna.

Information och uppdaterade handlingsplaner ska finnas lättillgängligt. Samarbetet mellan studentkårerna och universitetsledningen ska vara god, det är viktigt att vi strävar i samma riktning. Alla, både studenter, forskarstuderande och anställda vid LTU ska ha en jämställd attityd och vara medveten om jämställdhetsfrågor och skillnader mellan könen.
Utbildningen ska passa både kvinnor och män och deras individuella behov. Tillsättningsgrupper ska ha jämn könsfördelning. Det ska finnas både kvinnliga och manliga förebilder, så att studenterna på ett naturligt sätt kan identifiera sig med sin framtida yrkesroll.

LTU har ett särskilt ansvar för att öka medvetenheten om jämställdhet hos studenterna och att jämställdhetsfrågan ingår som en naturlig del i undervisningen. Denna medvetenhet leder till förutsättningar för ett mer jämställt samhälle.
För att ändra icke jämställda attityder måste medvetenheten om jämställdhetsfrågor öka. Studenternas attityder har stor betydelse för stämningen på LTU och får inte medverka till att någons trivsel påverkas negativt.

TKL kräver

att LTU ökar medvetenheten om att kvinnliga studenter ofta osynliggörs och marginaliseras i vetenskapliga sammanhang

att kvinnliga och manliga studenter får möjlighet att utvecklas på lika villkor

Könstillhörighet

I dagens samhälle är ofta uppfattningen att alla människor känner att det anatomiska könet är detsamma som det upplevda könet. Detta eftersom det stämmer för den större delen av befolkningen. Däremot för de transsexuella är det upplevda könet inte detsamma som det anatomiska. Vidare finns det även transvestiter och de anser sig vara nöjda med avseende på sitt anatomiska kön, men vill klä sig och känna sig som tillhörande av det motsatta könet.

TKL kräver

att ingen student vid LTU ska kränkas eller diskrimineras på grund av könstillhörighet

Sexuell läggning

Genom att vårt samhälle genomsyras av en heterosexuell norm för det som uppfattas som naturligt och neutralt, osynliggörs annan sexuell läggning. Kunskapen är bristfällig och fördomarna är många om homo- och bisexuell läggning.

TKL kräver

att ingen student vid LTU ska kränkas eller diskrimineras på grund av sexuell läggning

Etnisk tillhörighet, social bakgrund, religion eller annan trosuppfattning

Alla studenter vid LTU ska i fråga om arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter i studier ha lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion, trosuppfattning eller social bakgrund. Universitetets studenter ska spegla den etniska och sociala mångfalden i samhället.

TKL kräver

att ingen student vid LTU ska kränkas eller diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet, social bakgrund, religion eller annan trosuppfattning

Funktionshinder

Studenter med funktionshinder skall ges samma möjligheter som övriga studenter till att bedriva högre studier. Dessa personer skall inte behöva välja bort LTU på grund av sitt funktionshinder utan istället erbjudas de hjälpmedel som behövs.

TKL kräver

att ingen student ska behöva avstå från studier vid LTU på grund av sitt funktionshinder

att ingen student vid LTU ska kränkas eller diskrimineras på grund av funktionshinder

Hjälpmedel vid studier

Studerande med funktionshinder ska ha en likvärdig möjlighet att kunna studera vid LTU. Lokaler på universitet ska vara anpassade för dessa funktionshinder. Dessutom ska speciella hjälpmedel som är nödvändiga finns för att göra undervisningen möjlig för samtliga.

TKL kräver

att LTU tillhandahåller adekvat utrustning till de studenter som behöver hjälpmedel på grund av sitt funktionshinder.

att LTU tillgodoser de speciella behov en funktionshindrad kan behöva i samband med utbildningens alla delar.

Universitetets roll och utbildning

LTU måste enligt svensk lag upprätta och underhålla en plan för sitt likabehandlingsarbete, däri inkluderat jämställdhetsarbete. LTUs ledning ska se till att likabehandlingsplanen följs och utvärderas. Prefekter och chefer ska ges utbildning och stöd av LTU i arbetet med

likabehandling. Det är viktigt att all personal ges utbildning i likabehandlingsfrågor för att skapa insikt och förståelse. Vid tjänstetillsättning och tjänsteförslagsnämnder ska jämställdhetsfrågan tas i beaktning. Lönediskriminering får aldrig förekomma.
Ett viktigt inslag i undervisningen är lärarnas attityd till studenterna och undervisningen. Lärarna skall göras medvetna om likabehandlingsfrågor. Detta kan ske genom en pedagogisk utbildning där det finns ett likabehandlingsperspektiv. Lärarna skall vara införstådda i studenternas förkunskaper och får inte förutsätta att man har kunskaper utöver antagningskrav eller tidigare kurser. Detta gäller allmänt, men är särskilt viktigt när det gäller könsrelaterade förkunskaper. Med könsrelaterade förkunskaper menas de som är präglade av samhällets syn på könsroller.

TKL kräver

att LTU aktivt arbetar med sin likabehandlingsplan samt utvärderar och följer upp arbetet minst en gång per år.
att LTUs likabehandlingsplan omfattar studenter, doktorander, utbildning och personal.
att LTU stödjer prefekter och chefer i deras arbete för ökad likabehandling. **att** LTU ska bedriva pedagogisk utveckling där likabehandlingsfrågor ingår. **att** LTU tar jämställdhetsaspekten i beaktning vid varje tjänstetillsättning. **att** LTU ansvarar för att könsmässig lönediskriminering ej förkommer.

att LTU skall tillhandahålla en pedagogisk utbildning i syfte att öka medvetenheten gällande likabehandlingsfrågor hos samtliga lärare och doktorander vid LTU.
att reflektioner över både manliga och kvinnliga perspektiv skall ingå i utbildningen.

Internationellt utbyte

Syfte med internationellt utbyte

Syftena med internationella utbyten är många. Man ger studenten nya perspektiv på studier, arbete och livssituation samt möjlighet att utveckla sig som människa. Det är även en chans för LTU att marknadsföra den utbildning som bedrivs här.

För den enskilde studenten är det ofta mycket meriterande att ha studerat utomlands. Man har där skapat sig ett kontaktnät och fått förståelse för främmande kulturer. Detta är mycket nyttigt i en arbetssituation då en allt större internationalisering gör sig gällande på arbetsmarknaden.

TKL anser

att internationellt utbyte ska främja kunskapsutbyten mellan studenter, lärare och forskare vid olika högskolor och universitet.

att ett viktigt syfte med det internationella utbytet skall vara att medverka till en ökad förståelse för främmande kulturer och värderingar.

Rätt till internationella studier

Rätten att studera utomlands skiljer sig mycket för olika grupper av studenter vid LTU. Det är svårt att förbättra möjligheterna att komma utomlands för de studenter som inte läser på program, då dessa oftast inte ingår i de utbytesavtal som finns idag. Detta hindrar dock inte att de skall få en fullgod service av det internationella sekretariatet.

Andra studenter som har problem med att komma utomlands för att studera är de som åker på egen hand, till universitet som LTU inte har avtal med. Svårigheterna liknar de som studenter som läser fristående kurser råkar ut för.

Teknologkåren anser att alla studenter som är medlemmar i Teknologkåren vid LTU skall besitta samma rättigheter och skyldigheter vad gäller internationella studier.

TKL kräver

att alla Teknologkårens medlemmar skall ha möjlighet att ansöka till studier utomlands.

att även de som inte läser på program ska ha möjligheter att läsa utomlands.

Skyldigheter

En student som reser från LTU skall inte bara tillgå rättigheter vid utlandsstudier. Han/hon måste också åta sig att vara en god ”ambassadör” för LTU. Det är inte orimligt att ställa krav på att de utresande studenterna, när de återvänt, skall fungera som en kunskapsbank för de studenter som inte bedrivit utlandsstudier.

TKL anser

att studenter som varit på utbyte ska vid behov informera blivande utbytesstudenter om sina erfarenheter.

TKL kräver

att studenter från LTU, då de åker som utbytesstudenter, skall få med sig material så att de på ett tillfredsställande sätt kan informera om LTU.

Kontraktsskrivning med utländska universitet

För att ett studentutbyte skall kunna förlöpa smidigt utan höga terminsavgifter för den enskilde studenten tecknar LTU avtal med universitet runt om i världen.
I avtalen bestäms de villkor vartefter student, lärare och forskarutbyte sker mellan de båda skolorna. Normalt sett finns det inga åtagande i avtalet vad gäller exempelvis bostäder, undervisningsspråk eller liknande.

Ett mindre antal universitet har LTU fördjupat sitt samarbete med, dessa kallas alliansuniversitet. För att samarbetet med allians- och avtalsuniversitet ska vara konstruktiva är det viktigt att avtalen med dessa kontinuerligt ses över och utvärderas.

TKL kräver

att LTU ska knyta det antal alliansuniversitet till sig som anses vara möjligt att överblicka och utvärdera.

att LTU efter ett givet tidsintervall skall utvärdera kontakten med alliansuniversitetet och därefter fatta beslut om förnyat avtal.

att LTU endast skall skriva avtal med utländska universitet om en viss kvalitetsnivå kan garanteras.

att det skall ingå punkter i avtalet som reglerar de sociala åtaganden som LTU och det utländska universitetet ställer upp med som minimum, t.ex. bostäder, mottagning och mentorer.

Universitetets ansvar

LTU utför en serie olika tjänster gentemot inkommande utbytesstudenter. Bland de mer betungande hör bl.a. bostäder, studievägledning och mottagningsverksamhet. Detta är tjänster som starkt bidrar till att vi skaffar oss ett gott rykte bland andra universitet och ökar våra möjligheter att intressera utbytesstudenter. Ansvaret för att de här tjänsterna utförs måste ligga hos LTU.

TKL kräver

att LTU skall ha det yttersta ansvaret för de tjänster i form av mottagning, bostäder och studievägledning m.m. som erbjuds utbytesstudenterna.

Lokalt samarbete

Vid LTU arbetar LURC samt kårföreningen IAESTE lokalkommitté Luleå med internationella frågor. Samarbetet mellan dessa föreningar och Teknologkåren är viktigt då de arbetar för att fler studenter skall komma utomlands och få ökade kunskaper om bl.a. olika kulturer.

TKL anser

att det är viktigt att upprätthålla en god kommunikation med de lokala föreningar och studentkårer som finns vid LTU och som jobbar med internationella frågor.

Internationellt samarbete

På det internationella planet finns ett antal samarbetsnätverk. ~~B~~ bl.a. ESN (Erasmus Student Network) och SUNTU (Student Unions of the Nordic Technical Universities).

De internationella samarbetet är viktigt för att marknadsföra LTU gentemot utländska universitet. En strävan på sikt är att öka den service de svenska studenter erbjuds vid utländska universitet. Ett internationellt samarbete är också en viktig komponent i t.ex. arbetet att försöka få fram ekvivaleringssystem av poäng mellan olika länder

Det är alltid viktigt att väga nyttan mot resurskostnaden med deltagande i nationella och internationella nätverk. Det är också viktigt att nätverkens mål och agerande, inte strider mot Teknologkårens åsikter och mål.

TKL anser

att det är viktigt att, efter att ha vägt resurskostnaden mot nyttan, upprätthålla en god kommunikation med internationella nätverk.

Utbildningspolitiska aspekter på internationalisering

Rangordning av studenter på väg utomlands

För att på ett så rättvist sätt som möjligt fördela de tillgängliga resurserna i form av utbytesplatser mellan och inom kårerna är det nödvändigt att tillgripa någon form av rangordning av de studenter som åker. Det är viktigt att studenterna har insyn i hur uttagningssystemet fungerar, och kan överklaga om de känner sig förbisedda. All uttagning bör ske på lika grunder så att alla studenter skall behandlas lika.

När avtal skrivs med avtalsuniversiteten finns det ett bestämt antal platser för respektive utbildningskategori. För att samtliga studenter ska ges möjlighet att åka på utbytesstudier är det därför viktigt att ta hänsyn till vilken fördelning man får mellan platserna.

Det är också viktigt att teknologer får en del platser i andra ämnesområden i sin kvotering eftersom vi har program och avslutningar som inriktar sig mot andra ämneskategorier, till exempel ekonomi.

TKL anser

att LTU måste sträva efter att möta behovet av utbytesplatser och tillhandahålla tillräckligt med utbytesplatser.

TKL kräver

att fördelningen av utbytesplatser mellan teknologer och andra studentkategorier bör vara proportionellt mot antalet heltidsstuderande inom de olika sektorerna. Dock bör det tas hänsyn till att också teknologer behöver platser som har anknytning till andra ämneskategorier.

att i det fall då fördelningen enligt punkten ovan inte kan upprätthållas av någon orsak bland studentkategorierna ska de tillgängliga platserna fördelas så att alla platser utnyttjas och så att många studenter som möjligt (oavsett kategori) beredes plats att studera utomlands.

att rangordningen för teknologer skall i första hand bygga på att alla program ska vara representerade med minst en plats, därefter utgörs turordningen av de sökandes rankingpoäng oberoende av program.

att LTU skall sträva efter att alla ämneskategorier finns representerade bland utbytesuniversiteten.

Språkkunskaper för svenska studenter

Svenska studenter som åker utomlands för att studera gör det under mycket olika former och med olika förutsättningar. LTU måste därför erbjuda kurser i de vanligaste språken till dem som åker utomlands för att underlätta studier där ytterligare språkkunskaper behövs. Ett annat sätt skulle kunna vara att verka för att de universitet som vi har kontakt med skall införa kurser i det språk som talas i landet. Eventuella kostnader associerade till detta kan man reglera genom att t.ex. erbjuda svenskkurser för hitresande studenter.

TKL anser

att studenter skall ha möjlighet att läsa en förberedande kurs i det språk som talas i det blivande värdlandet.

TKL kräver

att standard och kostnad på språkkurser ska ingå som enskild punkt i avtalet med avtalsuniversitet.

Svenskkurser för utländska studenter vid LTU

Att läsa vid ett främmande universitet är inte bara ett sätt att förkovra sig djupare i kursämnen som förhoppningsvis erbjuds på det lokala universitetet. Det är frågan om att lära sig en ny främmande kultur och ta åt sig främmande synsätt och värderingar. För att effektivare klara av att knyta de viktiga kontakterna mellan värdland och utbytesstudent är det viktigt att förbättra utbytesstudentens kunskap i det svenska språket.

Det är givetvis också viktigt med kunskaper i svenska språket av rent studietekniska och sociala skäl. Även om många i Sverige talar engelska är det ändå ett handikapp att inte kunna svenska när man studerar här.

TKL kräver

att utbytesstudenter skall erbjudas möjlighet till utbildning i det svenska språket.

Utbytesstudenters erfarenheter

Studenter som kommer från ett annat land för att studera vid LTU bör användas som kunskapsbanker. Dessa har andra referensramar och kunskaper om olika utbildningssystem och pedagogiska metoder. De kan se på utbildningen med andra ögon och ge sina synpunkter utifrån andra erfarenheter. Dessa erfarenheter kan även vara en stor resurs i den studiebevakning som bedrivs.

TKL anser

att det skall vara en uttalad ambition från LTUs sida att sprida och tillvarata de kunskaper och erfarenheter som utbytesstudenter besitter.

Tillgodoräknande

Att läsa en del av sin utbildning utomlands är ofta lärorikt och berikande. Att sedan kunna tillgodoräkna sig de kurser man läst när du kommer tillbaka ger ett mer berikat utbyte, samt ökar viljan att studera utomlands. Det är viktigt att institutioner och programansvariga informerar om möjligheten till tillgodoräknande och vilka delar av utbildningen som är lättast att få tillgodoräknad. Detta gäller både de studenter som åker utomlands via avtal och de som åker själva. Det är också viktigt att LTU har ett flexibelt system för tillgodoräknande, utan att för den sakens skull äventyra kvalitén. Om man tillbringat delar av sin utbildning utomlands så bör det framgå i meritförteckningen.

TKL anser

att utbytesstudier bör göras mer attraktiva och givande genom att erbjuda färdiga utbytesterminer som är integrerade i programmen.

TKL kräver

att LTU tar det yttersta ansvaret att informera studenter innan sina utlandsstudier om vad som gäller vid tillgodoräknande.

att det i meritförteckningar skall synas att man tillbringat delar av sin utbildning utomlands.

Sociala aspekter på internationellt utbyte

Försäkringar etc.

Försäkringsfrågor för utbytesstudenter är ofta komplicerade. För svenskar som reser utomlands gäller det att sätta sig in i de försäkringssystem och regler som gäller. För de utländska studenter som kommer till Sverige gäller naturligtvis detsamma.

Det har förekommit fall där enskilda utbytesstudenter som kommit till LTU upptäckt att de har haft bristfälliga försäkringar alltför sent. Det går inte att kräva att LTU skall ställa upp i varje enskilt fall. Det är upp till varje enskild utbytesstudent att skaffa sig ett fullgott försäkringsskydd.

LTU ska ha informationsplikt till de utbytesstudenter som kommer till universitetet och till de som åker från universitetet.

TKL kräver

att LTU har det yttersta ansvaret för att information om försäkringsfrågor kommer utbytesstudenter tillhanda

Studiemedel

Studiemedelssystemet i olika länder fungerar olika, vilket gör att det blir besvärligt med internationella utbyten mellan olika länder.
Utanför Europa är läget inte lika gynnsamt. Problemen gäller främst inresande studenter eftersom dessa ofta drabbas av högre levnadskostnader vid studier i Sverige. Så länge utbyte sker med etablerade utbytesprogram finns det generellt sett olika system som försäkrar en dräglig levnadsstandard för den studerande. Den som inte ingår i ett utbytesprogram får själv stå för kostnaderna.

För utresande studenter är problemen oftast inte speciellt stora. Det svenska studiemedelssystemet ställer sig positiv till studier utomlands.

TKL anser

att LTU skall sträva efter att få ett enhetligt fungerande studiemedels/bidragssystem för inresande utbytesstudenter

Avgifter

En grundsyn vid internationellt utbyte måste vara att studierna skall vara avgiftsfria för den enskilde studenten. Det finns dock andra avgifter som inte går att undkomma, tex. studentkårsavgifter och försäkringar.

TKL kräver

att utbildning utomlands ska vara avgiftsfri, dock kan vissa kostnader så som kåravgifter och försäkringar betalas av studenten

Mottagning

Den sociala tillvaron fyller en viktig funktion för att underlätta och främja de utländska studenternas vistelse i Sverige. Det är även viktigt för den bild av Sverige och de svenska universiteten som de utländska studenterna tar med sig hem. Studentkårerna fungerar som en naturlig plats för kontakter mellan svenska och utländska studenter, dock måste LTU ha det övergripande ansvaret för mottagningen av de utländska studenterna.

TKL kräver

att LTU har det yttersta ansvaret för mottagning av utländska studenter

Stipendier och ekonomiska bidrag

De flesta hitresande utbytesstudenter reser utomlands anslutna till någon form av utbytessystem som kompenserar för olika levnadskostnader mellan olika länder. Kompensationen sker i mycket varierande grad och vissa grupper av studenter får i praktiken ingen kompensation alls.

Allteftersom intresset för att resa utomlands ökat har man konstaterat att stipendierna för utresande studenter mist sin roll. Exempelvis p.g.a. att studiemedelssystemet täcker de ordinarie förändringarna i levnadskostnader mellan olika länder.

TKL anser

att LTU skall sträva efter att bara ge ut behovsprövade stipendier för grupper av hitresande studenter som anses behöva extra ekonomisk kompensation

att stipendier för utresande ej skall ges från LTU

Forskare och forskarstuderande

Inom forskning och forskarutbildning är täta internationella kontakter mycket viktiga för att kunna hålla högsta nivå, få nya idéer utifrån och kunskap om utveckling inom sitt område, samt undvika att i onödan dubblera forskning som redan utförts. Det är av största vikt att forskarstudenter tas emot och får personlig handledning av någon kompetent inom den studerandes specialområde för att utbytet skall ge avsedd effekt.

Svårigheterna med att detaljplanera en forskarutbildning lång tid i förväg, samt möjligheterna att kunna utnyttja även plötsligt uppdykande utbildningstillfällen gör det önskvärt att stipendier och andra ekonomiska stöd för internationellt utbyte inom utbildningen skall kunna sökas med relativt kort varsel.

TKL anser

att internationella utbyte av forskarstuderande inte ska begränsas till ett visst antal avtalsuniversitet

att ett visst mått av internationellt utbyte skall ingå i forskarutbildningen

TKL kräver

att LTU ska uppmuntra och stödja internationellt utbyte inom forskarutbildningssektorn

att ekonomiskt stöd ska kunna sökas, även med relativt kort varsel, och utgå till alla typer av utbyten, kurser, forskning, deltagande i konferenser m.m. och av varierande tidsrymd

Ordlista

adjunkt	har en akademisk grundexamen med relevant inriktning
alliansuniversitet	ett universitet som LTU har ett nära samarbete med vad gäller studentutbyte och personalutbyte
avtalsuniversitet	ett universitet som LTU har ett samarbete med vad gäller studentutbyte och personalutbyte
didaktik	läran om undervisningsmetodik (SAOL)
disciplinnämnd	nämnd som handlägger frågor om disciplinära åtgärder vid användning av otillåtna hjälpmedel (fusk) vid examination eller uppträdande på ett sådant sätt att verksamheten vid universitetet störs eller hindras
diskriminering	en särbehandling som inte kan anses vara sakligt motiverad
disputation	offentlig sammankomst där doktorsavhandling granskas och försvaras
disputera	offentlig försvara doktorsavhandling
doktor	titel för person som avlagt doktorsexamen eller uppnått doktorsgrad
doktorand	forskarstuderande som innehar doktorandtjänst
doktorsavhandling	avhandling för avläggande av doktorsexamen
etnisk tillhörighet	den tillhörighet människor med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg känner
examinator	ansvarig för kursen
forskarstuderande	person som bedriver forskarstudier
genus	med begreppet genus, socialt kön, betonas könet som socialt konstruerat och definierat
högskola	1) läroanstalt för högre utbildning och forskning; 2) samlingsbegrepp för universitet och högskolor
högskolepoäng	en högskolepoäng motsvarar 1.5 poäng

IAESTE	(The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) är en internationell organisation som förmedlar utlandspraktik till främst högskolestuderande teknologer och naturvetare
ingenjör	samlingsbegrepp för civilingenjörer och högskoleingenjörer
jämlikhet	innebär att alla människor har lika värde
jämställdhet	den officiella svenska definitionen av *jämställdhet* lyder ”Jämställdhet innebär att kvinnor och män har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att ha ett arbete som ger ekonomiskt oberoende, vårda hem och barn, delta i politiska, fackliga och andra aktiviteter i samhället.”
jämställdhetsaspekten	att beakta jämställdhetsaspekten innebär att vid i övrigt lika eller likvärdiga meriter skall sökande av underrepresenterade kön ges företräde
studiehandledning	information om vilka moment som ingår i kursen och när dessa tas upp
kön	både en social och en biologisk kategori. Vi utgår ifrån att de sociala relationerna mellan könen inte är beroende av biologiska skillnader
könstillhörighet	den tillhörighet människor känner till det anatomiska könet, som var och en är födda till, och/eller det upplevda könet
lektor	erfordrar doktorsexamen och pedagogisk skicklighet, benämns universitetslektor eller högskolelektor
LURC	(Luleå University Reception Committee) tar hand om utbytesstudenterna som kommer till Luleå
overheadkostnad	universitetets administrativa kostnader som delas ut på alla tjänster
pedagogik	vetenskapen om uppfostran och undervisning (SAOL)
poäng	mått på studieprestation och mot denna svarande arbetsinsats. En poäng skall svara mot en veckas

	heltidsstudier om 40 timmar. En högskolepoäng motsvarar 1,5 poäng
professor	den främsta befattningshavaren vid en universitets- eller högskoleinstitution, med ett särskilt ansvar för forskning och forskarutbildning.
religion	en människas kulturyttring
social bakgrund	det en människa bär med sig av hur denne har blivit påverkad av sin omgivning under sin uppväxt
trosuppfattning	se religion